

מסכת מגילה דף ב

משנה - מגילה נקראת בל"א בל"ב בל"ג בל"ד בט"ו, לא פחות ולא יותר, כרכין המוקפין חומה מימות יהושע בן נון קורין בט"ו, כפרים ועירות גדולות קורין בל"ד, אלא שהכפרים מקדימין ליום הכניסה. כיצד.....

שבת	ע"ש	חמישי	רביעי	שלישי	שני	אחר השבת	חל להיות י"ד....
				ט"ו מוקפות חומה	ל"ד כפרים ועירות גדולות		בשני
			ט"ו מוקפות חומה	ל"ד עירות גדולות	ל"ג כפרים		בשלישי
		ט"ו מוקפות חומה	ל"ד עירות גדולות	ל"ג	ל"ב כפרים		או ברביעי
	ט"ו מוקפות חומה	ל"ד כפרים ועירות גדולות					בחמישי
	ל"ד עירות גדולות ומוקפות חומה	ל"ג כפרים					ע"ש
ל"ד	ל"ג	ל"ב כפרים ועירות גדולות					שבת
ל"ג	ל"ב	ל"א כפרים			ט"ו מוקפות חומה	ל"ד עירות גדולות	אחר השבת

מסכת מגילה דף ב.

קושית הגמ' - וודאי אנשי כנסת הגדולה בימי מרדכי ואסתר תקנו שיכולים לקרות ב"א, י"ב, וי"ג, דאי לאו הכי,

אין ב"ד יכול לבטל דברי ב"ד חבירו ולהוסיף זמנים אחרים אלא אם כן גדול ממנו בחכמה ובמנין, וכיון דאינהו

תקון, ודאי רמזינהו במגילת אסתר, ועל זה הקשה הגמ' היכא רמיזא?

תירוץ הגמ' - רב שמן בר אבא א"ר יוחנן, כתיב "לקיים את ימי הפורים האלה **בזמניהם**", זמנים הרבה תקנו להם.

• בזמן - משמע זמן אחד לשניהם, אי בעו, ליקרו בי"ד, ואי בעו, ליקרו בט"ו.

• בזמנם - זמנו של זה לא כזמנו של זה.

• בזמניהם - זמניהם דומיא דזמנם, מה זמנם תרי (יד, טו) אף זמניהם תרי (יא, יב).

• וליכא למימר לרבות י"ג, דהא י"ג זמן קהילה לכל היא, הלכך לא צריך קרא לרבווי שיהא ראוי לקרייה,

דעיקר הנס בו היה.

• וליכא למימר ט"ז וי"ז, דהא "ולא יעבור" כתיב.

• רב שמואל בר נחמני לא למד מבזמניהם, דזמן זמניהם לא משמע ליה.

עוד תירוץ - רב שמואל בר נחמני - כתיב "**כימים** אשר נחו בהם היהודים", דהוה ליה למיכתב ימים אשר נחו,

דמשמע הם הם ימים אשר נחו, מאי **כימים**, לרבות שְׁנַיִם אחרות (י"א, י"ב) כדוגמתן (י"ד, ט"ו).

• וליכא למימר לרבות י"ב וי"ג, דהא י"ג זמן קהילה לכל היא, הלכך לא צריך קרא לרבווי שיהא ראוי לקרייה,

דעיקר הנס בו היה.

• וליכא למימר ט"ז וי"ז, דהא "ולא יעבור" כתיב.

• רב שמן בר אבא לא למד מ"כימים", דהא לדורות הוא דכתיב, שיעשו לדורות י"ד וט"ו כאשר היה בימי הנס,

כימים אשר נחו בהם.

מסכת מגילה דף ב

• **אמר רבה בר חנה א"ר יוחנן, זו דברי ר' עקיבא סתימתאה** דדריש זמן זמנים זמניהם, אבל חכמים אומרים אין קורן אותה אלא בזמנה. משנה שלנו אליבא דר' עקיבא סתימתאה (היינו שיש הרבה משניות שסתם רבי כר"ע) דדריש זמן זמנים זמניהם, ולכן יש עוד זמנים של י"א וי"ב לקריאת המגילה, אבל אליבא דחכמים, אין קורין אותה אלא בזמנה.

• **מיתבי א"ר יהודה אימתי בזמן שהשנים כתקנן וישראל שרויין על אדמתן,** אבל בזמן הזה הואיל ומסתכלין בה (ועושין פסח לסוף שלשים יום ונמצא מכשול לאכילת חמץ בסוף הפסח), אין קורין אותה אלא בזמנה. ואין לומר שר' יהודה אליבא דר"ע, דהא ר"ע לאחר החורבן היה, ואפ"ה אמר מקדימין, וע"כ אליבא דחכמים, וא"כ ראינן שאפילו אליבא דחכמים קורין בי"א וי"ב, ותיבתא לר' יוחנן.

• **איכא דאמרי אמר רבה בר חנה א"ר יוחנן, זו דברי ר' עקיבא סתימתאה,** אבל חכמים אמרו, בזמן הזה, הואיל ומסתכלין בה אין קורין אותה אלא בזמנה.

• **תניא נמי הכי, א"ר יהודה אימתי בזמן שהשנים כתקנן וישראל שרויין על אדמתן,** אבל בזמן הזה הואיל ומסתכלין בה, אין קורין אותה אלא בזמנה.

~~~~~

• **רב אשי קשיא ליה דר' יהודה אדר' יהודה, ומוקים ליה לברייתא כר' יוסי בר יהודה.**

• **ר' יהודה (ברייתא) - א"ר יהודה אימתי בזמן שהשנים כתקנן וישראל שרויין על אדמתן,** אבל בזמן הזה הואיל ומסתכלין בה, אין קורין אותה אלא בזמנה. וזה אינו כר' יהודה של המשנה, ולכן כיון שהיה מסופק מתחילה ששמע דאיכא דתני לה כרבי יהודה ואיכא דתני לה כר' יוסי בר יהודה, עכשיו רב אשי אמר כמאן דתני ר' יוסי בר יהודה.

• **ר' יהודה (משנה ה'). - א"ר יהודה, אימתי, מקום שנכנסין בשני ובחמישי, (שיש בו בית דין קבוע, והכפרים נכנסין שם ליום הדין), אבל מקום שאין נכנסין בשני ובחמישי, (וא"כ הך הקדמה לאו קולא היא לכפרים), אין קורין אותה אלא בזמנה. ודייק הגמ' שמקום שנכנסין בשני ובחמישי מיהא קרינן, ואפילו בזמן הזה, וא"כ ראינן שר' יהודה סבר שאפילו בזמן הזה מקדימין ליום הכניסה.**

מסכת מגילה דף ב:

- **משנה (ב.)** - כרכים המוקפים חומה מימות יהושע בן נון קורין בחמשה עשר וכו'
- **קושית גמרא (ב:)** - מנהני מילי?
- **רבא** - "על כן היהודים הפרזים היושבים בערי הפרזות עושים את יום ארבעה עשר לחדש אדר משתה ויום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו", **מדפרזים בי"ד**, **מוקפין בט"ו**, דמצינו י"ד וט"ו, דכתיב "לקיים עליהם להיות עושים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר בו בכל שנה ושנה".

קושית הגמרא	תירוץ הגמרא
ואימא פרזים בי"ד, ושושן בט"ו, ומוקפין כלל כלל לא?	ולאו ישראל נינהו, ועוד כתיב "בכל מדינות המלך אחשורוש", והיינו מהודו ועד כוש.
ואימא פרזים בי"ד, ומוקפין בי"ד וט"ו שני ימים?	כתיב "את יום ארבעה עשר ואת יום חמשה עשר", אתא את ופסיק, הני בי"ד והני בט"ו.
ואימא פרזים בי"ד, ומוקפין או בי"ד או בט"ו, דאי בעו בי"ד ליקרו, ואי בעו בט"ו ליקרו?	אמר קרא "בזמניהם", זמנו של זה לא זמנו של זה.
ואימא פרזים בי"ד, ומוקפין בי"ג, ושושן בט"ו כדרך שעשו בט"ו בשנה ראשונה?	כיון דלא רמו לך הכתוב זמן המוקפין אימת הוא, ואשכחן שושן שעשו בט"ו, מסתברא שאותו היום שייר למוקפין.
אשכחן עשייה דמשתה ויום טוב שתהא לפרזים בי"ד ומוקפין בט"ו, זכירה דקריאת מגילה מנלן?	אמר קרא "והימים האלה נזכרין ונעשין", איתקש זכירה לעשייה, הלכך זמן אחד להם.

- **מתניתין** דלא כי האי תנא, דתניא **רבי יהושע בן קרחה** אומר כרכין המוקפין חומה **מימות אחשורוש** קורין בט"ו.
- **קושית הגמ'** - מ"ט דר' יהושע בן קרחה: **תירוץ** - כשושן שהיה מוקפת חומה מימות אחשורוש.
- **ותנא דידן דאמר מימות יהושע בן נון** יליף ג"ש פרזי דכתיב לבד מערי הפרזי, דהיה מימות יהושע בן נון.
- **ור' יהושע בן קרחה** לית ליה פרזי פרזי, דלא גמיר ג"ש מרביה.
- **קושית הגמ'** - לתנא דידן, אמאי קורין שושן בט"ו, הא לא כפרזים, שפרזים קורין בי"ד, ולא כמוקפין, שלא היה מוקף מימות יהושע?
- **תירוץ הגמ'** - שאני שושן הואיל ונעשה בה נס.

מסכת מגילה דף ב:

קושית הגמ'	בשלמא לתנא דידן	אלא לרבי יהושע בן קרחה
מדינה ומדינה	לחלק בין מוקפין חומה מימות יהושע בן נון למוקפת חומה מימות אחשורוש	לחלק בין מוקפין חומה מימות אחשורוש לשאין מוקפין....
עיר ועיר	לחלק בן שושן (שאע"פ שלא היה מוקפת חומה מימות יהושע קורא בט"ו) לשאר עירות שקורא בי"ד.	למאי אתא?

תירוץ הגמ' - אפילו לתנא דידן, אין צריך לחלק בין מוקפות חומה מימות יהושע בן נון לפרזים, דהא אית ליה פרזי פרזי, ואלא מאי כר' יהושע בן לוי.....

תירוץ הגמ'	תנא דידן	רבי יהושע בן קרחה
מדינה ומדינה	כדר' יהושע בן לוי, כרך וכל הסמוך לו, וכל הנראה עמו, * נידון ככרך, שכל עיר ועיר הסמוך למדינה תהא כמותה.	
עיר ועיר	לחלק בן שושן (שאע"פ שלא היה מוקפת חומה מימות יהושע קורא בט"ו) לשאר עירות שקורא בי"ד.	לחלק בין מוקפין חומה מימות אחשורוש לשאין מוקפין....

*סמוך אע"ג שאינו נראה, ונראה אע"פ שאינו סמוך

רבי ירמיה ואיתמא רבי חייא בר אבא - סמוך היינו כמו מחמתן לטבריא, והיינו מיל, והטעם שלא אמר בתחילה מיל, כדי לבאר שיעור של מיל היינו מחמתן לטבריא.